

ՏՐՏՈՒՆՁ ՈՒ ԱՂԵՐՍ

ՀԱՅ ՈՐԲՈՒԿԻՆ

«Արցունքներդ մարգարտի պէս ,
Երեսդ ի վայր բնչ կը թափես
Մի լար ձագուկ, մի լար, մեղք ես
.....».

Իմ անոյշ մայրիկ այդ փափկիկ երգով
անուշ մինչիս օր օր կ'ալլուէք . տարուկ ու
հանգիստ օրօրանիս մէջ՝ օր օրներու կարօտ
չէի . հիմա որ կեանքի խորշակին մէջ անմայր
անհայր կը տառապիմ, օր օր երգեցէք՝ գլխիս
վրայ, որ գոցեմ աշխիսներս ու նացեմ, նացեմ
մինչ անեղ փողին գոյզ . օրօրեցէք՝ որ չի
զգամ ծայիկ կեանքիս անգութ վիշտը . կամ
դուք գետած սիրտեր,

«Ողորմութիւն արէք ինծի՝
Անտուն անտէք որբուկիս » :

Ես կը տեսնեմ բնութիւնը, նա իմ վրաս
կը ծիծաղի, չնախանձիմ անոր անմիտ
որդոց վայ: Վարդը ունի իւր մայր հողը,
պլազուն առաս նճիներ, գալուուկն իւր մօր
անուշ կաթը . ամէն անբան զաւակներ,
ունին սնունդ, ունին մայրիկ, ես բանաւոր
ու հոգեւոր, չունիմ հաց, չունիմ մայրիկ
ու հայրիկ:

«Ողորմութիւն արէք ինծի՝

Անտուն անտէք որբուկիս » :

Անսօթի եմ, արցունքներս աչուլներս կը
կաթին, կ'ըլլան գետ մը հրասիփ պէս, թող
այդ գետը շրջան անուու անսուրեթ մարդուն
երախներուն մէջ, համնի սրտին որ ապառած
է, ու կակիդ զամի: Թող իմ տրտունչ զարնէ
անցութ սրտերուն, իսկ աղեղներս համնին
փափուկ հոգիներու .

«Ողորմութիւն արէք ինծի՝

Անտուն անտէք որբուկիս » :

Թշուառութիւն . քեզ ո՞վ ճանչցաւ, միթէ
ո՞չ ինծի նման անտուն անտէք անսեղ ման-
կիկ: Թշուառութիւն այն ատեն՝ ու քեզ
ճանչցայ, երբ իմ մօր ու հօր գոյ ու սաւած
աչուներուն՝ վերջն տարուկ պայծիկ մը
տուի: Եթօնանիկ դուք հայրիկ մայրիկ, ան-
դարձ անցաք թշուառութեան փշոտ ճան-
կէն, ինչո՞ւ ի միասին ցառիք եւ ծեր փոքրիկ
որբիկ մանկիկ, Գնա՛ հեռի թշուառութիւն,
զեռ մանուկ եմ փափուկ մարմնով, ինչո՞ւ
այդքան անգութ լինիս: Ողորմութիւն իմ
սփիփանք ու միխթար թող լինի.

«Ողորմութիւն արէք ինծի՝

Անտուն անտէք որբուկիս » :

Երբ հայրենեաց ըլուրներ ներմակ զգեստ հագուէին, թոնարին մէջ ոտուրներս տարածած, խաղաղ կրծքէս ուրախութեամբ կը հնչէի. « Ցուրսը փշեց մեռ սաստիկ ծինը պատեց գետինը », մինչ հայրի ու մայրի ունէի, մինչ տանիք մը գլխիս վերեւ եւ բանկն մը իմ կոնակ, այդ երգը սրտիս ժախտ կու տար, ու արդ թեղեղ արցունք՝ աշուրներէս թափել կու տայ: Ցուրսը փշեց, կը մրսիմ, գուլս բաց, տոտիկներս բռպիկ, կուրծքս մերկ, մեռ սաստիկ, կը դողդը յամ. ծինը պատեց իմ սրտիս.

« Ողորմութիւն արէք ինձի՞՝

Անտուն անտէք որրուկիս» :

Պուլպուլ, ինծի՞ եւ ոչ քեզի՞ համար թշշուառութիւնը կեսաք առաւ. քեզ համօնծէ կեսանքի այդ մեծ բռնակար. երջանկութիւնը քեչի, ու թշշուառութիւնը ինծի վիճակած է. քու մայր, մինչեւ քեզ լաւ չի մեծցնէ՛, մինչեւ նազուկ մարմնոյդ փափկիկ փետրիկ չի հագուեցնէ՛, եւ չի տայ քեզ թուիչ չքնաղ, նա իւր աշըլներն չի գոցեր, նա քեզ որբ չի թողուր: Պուլպուլ, դու միայն չնս երջանկութեան վլյանդը, այլ քո դասուն երկնից ամէն երածիշտը, երջանիկ են քեզի հետ. ու ես միայն չեմ, Պուլպուլ՝ թշշուառութեան հանդիպող, վասպուրական ու կարին մինչեւ ի ծայր Պուտոսի եւ կիրկիս սարից վերեւ ինծի նման մանկիկ փափկիկ թիւրաւոր, փողոցները թափառենով չոր բաց, պատուած զգեստ կը մուրան: Պուլպուլ, եթէ դու քայցած մնաս, բնութիւնը քեզ կ'ողըմի, բայց մեզ որբուկներուս ովկ ողըմի.

« Ողորմութիւն արէք մեզի՝

Անտուն անտէք որրերուս» :

Պուլպուլ, դու Արարջն երգին ես, ու մենք նորա ալէլուն. եթէ զեեզ երջանիկ՝ զեեզ ապերջանիկ պիտի մոռու: Նա չի մեր ամենուն զթած Հայրը: Դու անոյշ երգերով ու մենք « Հայր մերով » ի միասին հաց կը խնդրինք, բայց քու սուերս եթէ լուսի, մեր պաղատամք պիտի չի լուսի: Բարերար զթած սիրտեր, ծեզի համարն մեր ստերմներ: Դուք՝ Արարջն որբերու խնամակալ ու սպասարկու հաստատուողք, դադար տուէք մեր արտասուաց, պարգեւեցէք պարզուկ զգեստ

մեր դողդորուն մարմնոյն, ու պատառ մը հաց մեր քաղցած քերամին.

« Ողորմութիւն արէք մեզի՝

Անտուն անտէք որրերուս » :

Քեզի հսմար, քաղցրիկ որբեկ, ամէն Հայու սիրտը տաք է, քեզի հսմար թշշուառ մանկիկ, չի զացուիր ամէն նպաստ, անա ծեռքդ մի գէց նուէր*, դիմէ ամէն Հայուն դուքդ, բաշխէ զմտնք, ու փիսարին չաշխ նուէր մը հնդրէ: Հայու արինը երակներուդ մէջ կ'եռաւ, կ'ամնչնան մուրապու. Եկիր սիրուն որբիկ, գանձանակդ շարժէ, մուրացկանութիւն չէ այդ քու գործը. հնչէ ընկնեալ ու ալէկոծ փորբիկ կրծքէդ.

« Ողորմութիւն արէք ինձի՝

Անտուն անտէք որրուկիս» :

Հ. Ս. ԵՐԵՄ.

ՕԳՍՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՈՐԲԻԿՆԵՐՈՒԻՆ

 * Ի հպատ ՀԱՅ ՈՐԲԻԿՆԵՐՈՒԻՆ ԲԱԶՄԱՎԱԼԵՎի բացասիկ պրակ մը կը հրատարակէ: Թերրին երկայնորոշիւնն է 42 հարիւրդամեդր, լայնը 30 հրդմ.: Թերրը կը բարիսանա 40 էրեք, և ամէն էլ երեք լայն սիմեաներու բաժնուած է: Թուզորը հաստ, ողորկ, փայտու ոչ շատ ընափակի: կը պարունական ծողովդիեան ուշագրաս, հետաքրքրական և օգտակար յօդուածներ:

ԲԱԶՄԱՎԱԼԵՎի այս բացասիկ լայնածաւազ մեծ քերրը կը հրատարակուի իրենց ակդրամիկ « ՀԱՅ ՊԱՏԵԽԹԱՋԱՐԻ ԹԵՐԹ » մը Ալլուստաց Արմենուու, նման Երապական մեծ ազգաց շարադրական պատկերազարդ բերրերոց:

Կը տուորի մի քանի հնապար և ստակը պիպի յանկացոյն հայ որրանցներուն:

Գինն է ԿԱՆԹՈՒԿ 2,50 ֆր. 1 րր. 50 սկեր.

Այս ծանուցագրով կը հրատիրենք մերազնեայ այն ամէն ազնիւ ոչ գրած անձնատրութիւնները որ բանանդապրուելով այս բացասիկ պրակին, հաւասար լուսն մը բարեկամին էգերու հայ որբիներոց զանձնանիկին մէջ:

Բաժանուրդագրաց անձնն, և ոչ որ այս նպատակա որբիներուն օգնուեան պիտի հասեի, հաշարուած գումարը և որդափ պիտի յանկացոյն իհարացանիքը որրանցներուն, պիտի տառչուի ԲԱԶՄԱՎԱԼԵՎի պրակներուն մէջ:

Այս բացասիկ թերրին մէջ կը տպոյին նաեւ ծանուցաներ, մէկ տողի գինն է 25 սանդիմ: փափագողը փոշրան յղել իրենց ծանուցաները: